

Posudek diplomové práce

Bc. Markéta Tetourová (roz. Línková)

Markéta Tetourová si pro svoji diplomovou práci zvolila téma *Poslechové aktivity v praxi*. Navazuje tak na svoji bakalářskou práci *Poslechové aktivity v hodinách HV*, v níž zkoumala stav hudebně poslechových aktivit na II. stupni základních škol a v nižších ročnících víceletých gymnázií. Diplomová práce reaguje právě na závěry práce předchozí, staví na zjištěných výsledcích a podává v souladu s tím návrhy vyučovacích hodin, které také ověřuje v praxi. Oceňuji snahu studentky nesetrvat pouze u teoretických závěrů, ale vlastní pozorování dovést do praktické podoby, konkretizovat, ověřit v praxi a vyhodnotit.

Diplomová práce si stanovuje dvě základní hypotézy zaměřené na využitelnost dostupných učebnic hudební výchovy v oblasti práce s poslechovou skladbou a přínos hudebně poslechových aktivit pro osvojení hudebně teoretických poznatků i rozvoj hudebnosti žáků (s. 12). Kapitoly *Historie poslechu v hudební výchově* (s. 13) a *Poslechové činnosti ve vyučování hudební výchovy* (s. 51) zůstaly zachovány a jsou totožné s textem bakalářské práce. Uvědomujeme si, že praktická výzkumná část vyžadovala ve své podstatě totožná teoretická východiska a že v průběhu čtyř let žádný zásadní posun v oblasti hudebně poslechových aktivit nebyl zaznamenán. Zdroj (bakalářská práce) však není nikde uveden. Text, který je vlastně autocitací, měl být náležitě doložen v seznamu literatury.

Další kapitoly teoretické části byly rozšířeny o podklady nutné k realizaci výzkumu: Vzhledem k organizaci výzkumu (hodiny byly realizovány s žáky I. i II. stupně základní školy), rozšířila studentka kapitolu *Rámcový vzdělávací program* (s. 21) o všechny aspekty zahrnující výuku na I. stupni základních škol. Stěžejní posun vykazuje kapitola 2 *Učebnice hudební výchovy a poslechové činnosti*. V přehledu učebnic byly doplněny a podrobně zhodnoceny všechny učebnicové řady pro I. stupeň. Nově byla analyzována i učebnice hudební výchovy vydaná nakladatelstvím Fraus v roce 2013-14. Nakladatelství Fraus je jedním z největších distributorů učebnic pro základní vzdělávání (jako první získala tato řada akreditaci MŠMT v souladu s platným RVP), proto její analýzu považuji z hlediska praxe za velmi cennou. Závěr stanovuje, že hypotéza č. 1 stanovená na začátku práce byla potvrzena, ani v dalších učebnicích hudební výchovy nenachází učitel dostatek podkladů pro tvořivou práci s poslechovou skladbou. Práci vytýkám, že mezi teoretickou a praktickou částí není zcela logická návaznost.

Výzkum dosahuje vysoké kvality, a to jak ve formě zpracování, tak ve vlastní realizaci. Diplomantka velmi přehledně a systematicky popisuje devět tematických hodin hudební výchovy. Tyto tematické celky představují 12 samostatných hodin hudební výchovy na základní škole, pro

učitele tedy cca čtvrtletní náplň práce hodin HV. Náměty hodin vytvořila diplomantka z podkladů seminářů absolvovaných na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy, absolvované zahraniční stáže, kurzů České Orffovy společnosti a jiných zdrojů. Všechna popisovaná témata hodin HV jsou v souladu s plánem RVP a byla v průběhu letošního školního roku realizována se žáky I. a II. stupně základní školy. Práce tedy pracuje s velmi aktuálními výsledky. Zajímavostí je důsledné interdisciplinární pojetí popisovaných hodin.

Všechny hodiny byly hodnoceny žáky i nezávislými pozorovateli. Oceňuji sebekritický přístup studentky jako začínajícího učitele, která si dobrovolně zajistila supervizi svých dříve neověřených hodin. Obrazový materiál zachycující převážně hodnocení žáků je poměrně rozsáhlý (40 stran příloh s fotografiemi z průběhu výuky a s materiály, které byly v hodinách použity). Doporučili bychom fotografie zmenšit či organizovat tak, aby nezabíraly tolik místa. Ze všech hodin výzkumu byl pořízen video záznam (12 x 45 minut, tj. celkem cca 9 hodin záznamu). Úpravu tohoto materiálu pro potřeby diplomové práce i prezentaci práce jako takové do krátkého dokumentačního záznamu hodnotím jako velmi zdařilou, přínosnou pro učitele i studenty pedagogických škol a kvalitní.

Ze závěrů výzkumu zachycených jak na fotografiích, tak na přiloženém DVD vyplývá, že aktivní přístup k poslechovým aktivitám rozvíjí žáky všech věkových kategorií a dokáže je zaujmout. Hypotéza č. 2 stanovená v teoretické části práce byla ověřena. Dle rozsahu příloh je patrné, že aktivní práce s poslechovou skladbou je bez podpory učebnicového textu pro učitele základních škol velmi časově i organizačně náročná. Diplomová práce tak poukazuje na závažný nedostatek učebního materiálu i absenci praktických publikací pro učitele zaměřených na tvorbu a užití poslechových činností v praxi. Jazyková stránka práce je velmi kvalitní, je patrné, že diplomantka věnovala jejímu zpracování značnou pozornost. Práce byla obohacena o nové zdroje včetně zahraniční literatury.

Jde o jednu z mála praktických závěrečných prací, které přinášejí konkrétní výukový materiál, popisují strukturu hodiny, její náplň, hodnocení i reflexi (jak vnější, tak vnitřní). Diplomová práce dosahuje ve výzkumné části výjimečné kvality ve zpracování i realizaci. I přes nedostatky uvedené výše (shodný text, chybějící citace) vzhledem k úrovni diplomové práce a povaze výzkumu doporučuji práci k obhajobě.